

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 865/2021

12.10.2021. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Биљане Синановић и Радослава Петровића, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 3. у вези става 1. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Милана Кундачине, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу К 593/20 од 17.11.2020. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 191/2021 од 12.05.2021. године, у седници већа одржаној дана 12.10.2021. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу К 593/20 од 17.11.2020. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 191/2021 од 12.05.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу К 593/20 од 17.11.2020. године, окривљени АА, оглашен је кривим због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 3. у вези става 1. КЗ, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 10 месеци и због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, за које му је утврђена казна затвора у трајању од три месеца, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од једне године. Окривљени је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка, на основу члана 264. ЗКП, те је одређено да ће суд о њиховој висини одлучити накнадно посебним решењем. Оштећени ББ и ВВ, су упућени на парнични поступак ради остваривања имовинскоправног захтева сходно члану 258. ЗКП.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 191/2021 од 12.05.2021. године, усвајањем жалбе браниоца окривљеног првостепена пресуда је преиначена само у делу одлуке о казни, тако што је апелациони суд окривљеног АА, пошто је претходно за кривично дело насиље у породици из члана 194. став 3. у вези става 1. КЗ, за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, утврдио казну затвора у трајању од шест месеци и за кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ за које је првостепеном пресудом оглашен кривим узео као правилно утврђену казну затвора у трајању од три месеца, осудио на јединствену казну затвора у трајању од седам месеци,

док су жалба Основног јавног тужиоца у Нишу и у осталом делу жалба браниоца окривљеног одбијене као неосноване, а првостепена пресуда је у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Милан Кундачина, због повреда закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) ЗКП са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде преиначи тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе или да исте укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, али пред потпуно измењеним већем или да укине само другостепену пресуду и предмет врати Апелационом суду у Нишу, али другом већу, на поновно одлучивање по жалби окривљеног. Бранилац је предложио да у смислу члана 488. став 2. ЗКП, буде обавештен о седници већа Врховног касационог суда и да се на основу члана 488. став 3. ЗКП, одложи извршење правноснажне пресуде.

Врховни касациони суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП, доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, па је у седници већа, коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости, те је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА је неоснован.

Указујући на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА у захтеву за заштиту законитости истиче да су искази сведока оштећеног малолетног ВВ и сведока малолетне ГГ, дати пред Основним јавним тужиоцем у Нишу, дана 24.07.2017. године, незаконити докази којима се пресуда по одредбама Законика о кривичном поступку, није могла заснивати из разлога што је испитивању ових сведока, као законски заступник присуствовала њихова мајка ББ, која је у истом поступку истовремено имала и својство сведока оштећене, а кривични поступак је покренут на њену иницијативу. Уз то малолетни сведок ГГ, живи са њом у породичном домаћинству, што, према ставу одбране, указује на однос зависности и подређености мајци, која се стара о њеном издржавању. Наведено поступање суда је, према наводима захтева, у супротности са одредбом члана 98. став 1. ЗКП, којом је прописано да се сведок испитује понаособ и без присуства осталих сведока. Поред наведеног бранилац у захтеву наводи и то да је и исказ сведока малолетне ГГ, дат на главном претресу, одржаном 17.11.2020. године незаконит доказ. У вези са тим, бранилац у захтеву истиче да полазећи од одредбе члана 94. став 2. ЗКП, којом је прописано да се малолетно лице, које, с обзиром на узраст и душевну развијеност није способно да схвати значај права да је ослобођено од дужности сведочења, не може испитати као сведок, осим ако то сам окривљени захтева, а да у конкретном случају таквог захтева окривљеног није било, нити је суд ценио узраст и друге околности које могу да утичу на способност сведока малолетне ГГ да схвати значај права да је ослобођена од дужности сведочења, због чега се, према ставу одбране, на наведеном доказу правноснажна пресуда није могла заснивати.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Наиме, из списка предмета произлази да су малолетни ВВ и малолетна ГГ, испитани у својству сведока у присуству законског заступника – мајке ББ у току кривичног поступка и то у претходном поступку дана 24.07.2017. године и на главном претресу одржаном дана 17.11.2020. године.

Саслушање оштећеног који је малолетник у кривичном поступку мора се обавити у присуству родитеља чије је право и дужност да заступа дете у свим правним пословима и у свим поступцима изван граница пословне способности детета сходно члану 72. Породичног закона, те је у смислу члана 56. ЗКП, као законски заступник оштећеног малолетника овлашћен да даје све изјаве и да предузима све радње на које је по том закону овлашћен оштећени.

Имајући у виду јединство процесних улога малолетног оштећеног и његовог законског заступника и да је следствено томе присуство законског заступника саслушању малолетног оштећеног обавезно, односно да се исто ни у ком случају не може обавити у његовом одсуству, то, по налажењу овог суда, суд приликом саслушања сведока малолетних ВВ и ГГ, у присуству законског заступника није повредио одредбу члана 98. став 1. ЗКП, а околност што је ББ, као мајка и законски заступник малолетних ВВ и ГГ, у истом поступку имала и својство сведока оштећене, не доводи у питање законитост записника о исказима наведених сведока.

Поред наведеног, из записника о главном претресу од 17.11.2020. године, произлази да је сведок малолетна ГГ, пошто је у присуству законског заступника, мајке ББ, упозната са својим правом из члана 94. ЗКП, да је ослобођена од дужности сведочења, јер јој је окривљени отац, изјавила да жели да сведочи.

Одредбом члана 94. став 2. ЗКП, прописано је да се малолетно лице, које, с обзиром на узраст и душевну развијеност, није способно да схвати значај права да је ослобођен од дужности сведочења, не може испитати као сведок, осим ако сам окривљени захтева.

Како је суд, у конкретном случају оценио да је малолетна ГГ, с обзиром на узраст и душевну развијеност, способна да схвати значај права да је ослобођена дужности сведочења, то је иста, насупротив наводима захтева, могла бити испитана као сведок и без захтева окривљеног.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је оценио као неосноване наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног да су искази сведока ВВ и ГГ, незаконити докази који нису могли бити коришћени у кривичном поступку у смислу члана 84. ЗКП, због чега је захтев браниоца окривљеног у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, оцењен као неоснован.

Осталим наводима захтева којима се указује на незаконитост исказа малолетних ВВ и ГГ, саслушаних у својству сведока бранилац истиче да су приликом њиховог саслушања повређене одредбе члана 150, члана 151. став 2, члана 152. и члана 154. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичнопрвнорној заштити малолетних лица. Међутим, наведене повреде закона нису разлози због којих окривљени, односно његов бранилац могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу у смислу члана 485. став 4. ЗКП, због чега је захтев браниоца окривљеног АА у овом делу оцењен као недозвољен.

У захтеву за заштиту законитости бранилац указује и на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, наводима да дело окривљеног описано у изреци првостепене пресуде није кривично дело, јер радње које је окривљени предузео нису довеле до угрожавања спокојства, телесног интегритета и душевног стања чланова његове породице, односно да није наступила последица кривичних дела насиље у породици из члана 194. став 3. у вези става 1. КЗ и члана 194. став 1. КЗ, за која је окривљени оглашен кривим правноснажном пресудом.

Изнете наводе захтева браниоца окривљеног Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

По оцени овога суда из чињеница и околности означених у чињеничном опису дела датом у изреци првостепене пресуде произлазе сва законска обележја кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 3. у вези става 1. КЗ и кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ и то како објективна, која се односе на радњу извршења која се састоји у примени насиља, употреби квалификоване претње и у дрском и безобзирном понашању на начин ближе описан у изреци пресуде, које радње су проузроковале угрожавање спокојства, телесног интегритета и душевног стања супруге окривљеног, оштећене ББ, као и угрожавање спокојства и душевног стања малолетног сина окривљеног – оштећеног ВВ, што представља последицу предметних кривичних дела, као континуирано стање у коме су се налазили чланови породице окривљеног у дужем временском периоду (што произлази из списка предмета Основног суда у Нишу Кн 5/17 на основу којих је утврђено да су окривљеном изречене хитне мере заштите од насиља у породици, па је привремено удаљен из стана и забрањена му је комуникација и прилазак супрузи ББ, и малолетној деци ВВ и ГГ, као и из извештаја Центра за социјални рад у Нишу од 07.07.2017. године на основу којег је утврђено да је између окривљеног и оштећене ББ и раније било сукоба, због чега је интервенисала полиција), тако и субјективна обележја која се тичу урачунљивости и умишљаја окривљеног који обухвата свест о забрањености дела.

Како су, дакле, у чињеничном опису радње извршења у изреци првостепене пресуде јасно означене последице оба кривична дела за које је окривљени оглашен кривим правноснажном пресудом, то су наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА да је правноснажном пресудом на штету окривљеног повређен закон из члана 439. тачка 1) ЗКП, оцењени као неосновани.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар - саветник
Весна Веселиновић, с.р.**

**Председник већа - судија
Бата Цветковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић